

Datum 2019-09-17
Dokumenttyp Yttrande
Diarienummer 2019/0176
Ert diarienummer A2019/00895/ARM
Handläggare Lena Hallberg

Arbetsmarknadsdepartementet
Enheten för arbetsrätt och
arbetsmiljö
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkande Belastningsregisterkontroll i arbetslivet – behovet av utökat författningsstöd (SOU 2019:19)

Myndigheten för delaktighet arbetar för ett samhälle där alla kan vara delaktiga, oavsett funktionsförmåga. Myndigheten för delaktighet lämnar följande yttrande.

Sammanfattning

Myndigheten för delaktighet, MFD, välkomnar utredningens översyn av behovet av utökat författningsstöd för vissa arbetsgivare att få tillgång till uppgifter om enskilda som finns i belastningsregistret. MFD instämmer i förslaget om en ny lag om registerkontroll av personal som utför vissa insatser i hemmet åt äldre personer eller personer med funktionsnedsättning.

MFD har däremot vissa synpunkter på i vilken mån möjligheten till att begära belastningsregisterutdrag ska vara frivillig och vilka som ska omfattas av belastningsregisterkontrollen. MFD ställer sig därför frågande till de avvägningar och argument som ligger till grund för utredningens förslag.

Myndighetens synpunkter

Utredningen framhåller i betänkandet att äldre personer och personer med funktionsnedsättning är både skyddslösa och utsatta grupper som ofta befinner sig i en beroendesituation gentemot en vård- eller omsorgsgivare. Utredningen menar vidare att den skyddsvärdhet och utsatthet som barn har även kan göra sig gällande i fråga om äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Dessa personer har typiskt sett ofta ett skyddsbehov utifrån nedsatt fysisk eller psykisk förmåga och kan, enligt utredningen, ha svårigheter att skydda sig mot brott, men också att föra sin egen talan och ta tillvara sina intressen. Trots detta föreslår utredningen att registerkontrollen inför vård och omsorg av äldre personer och personer med

funktionsnedsättning ska vara fakultativ, det vill säga frivillig, till skillnad mot obligatorisk registerkontroll i verksamheter som rör barn¹.

MFD anser att argumentationen för utredningens förslag i vissa delar är motsägelsefull. Utredningen lyfter att gruppen inte är homogen och att sårbarheten varierar, att personalgruppen är stor och att personalomsättningen är hög med en stor andel tidsbegränsade anställningar. Detta talar, enligt utredningen, mot att en arbetsgivare skulle vara skyldig att genomföra registerkontroll vid samtliga anställningar. MFD anser att anförda argument istället talar för att kontrollen ska vara obligatorisk. MFD ifrågasätter också lämpligheten i att den administrativa bördan får väga tyngre än skyddet för vissa särskilt sårbara grupper.

MFD anser att utredningens argumentation signalerar att utsatta och sårbara grupper värderas olika, vilket inte är förenligt med grundläggande mänskliga värderingar och rättigheter.

I betänkandet föreslås vidare att det är den enskilde som erbjuds eller tilldelas arbetsuppgifter som själv ska begära ett registerutdrag med uppgifter som är av betydelse för prövningen och visa upp för arbetsgivaren som gör en anteckning om detta. MFD anser att det kan innebära en risk för att en arbetsgivare, med hänvisning till arbetsbelastningen, väljer att inte genomföra kontroller på grund av resursbrist.

Vidare föreslås att kontrollerna ska avgränsas till att gälla för personer som utför insatser i vård- och omsorgstagarens hem (även trygghetsboende och särskilt boende). Det innebär att exempelvis dagverksamhet enligt socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, korttidsvistelse utanför hemmet, ledsagarservice eller färdtjänst inte omfattas.

Endast personer som kan komma att utföra insatser i hemmet och komma i direkt kontakt med vård- och omsorgstagaren ska enligt utredningens förslag kontrolleras. MFD anser att även viss vård- och omsorgsverksamhet som i huvudsak utförs utanför hemmet ska ingå i registerkontrollen om det innebär att personalen även utför vissa uppgifter i hemmet. Det skulle innebära att även annan personal, exempelvis vaktmästare eller kökspersonal vid ett särskilt boende eller personer som utför ledsagarservice eller dagverksamhet, och kan komma i kontakt med vård- och omsorgstagare eller vistas i vård-

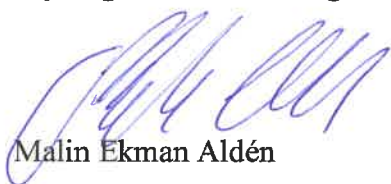
¹ Skollag (2010:800), Lag (2007:171) om registerkontroll av personal vid vissa boenden som tar emot barn Lag (2010:479) om registerkontroll av personal som utför vissa insatser åt barn med funktionshinder.

och omsorgstagarens hemmiljö även om det sker kortare tid eller i mindre omfattning, ska omfattas av kontroller.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har generaldirektör Malin Ekman Aldén (beslutande), avdelningschef Kalle Elofsson och Lena Hallberg (föredragande) deltagit.

Myndigheten för delaktighet

Malin Ekman Aldén

Lena Hallberg

